

Sygn. akt *XVII AmE 405/18*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lipca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący –	<i>Sędzia SO Andrzej Turliński</i>
Protokolant –	sekretarz sądowy Iwona Hutnik

po rozpoznaniu 24 lipca 2020 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) *Sp. z o.o. w W.*

przeciwko *Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki*

o stwierdzenie nadpłaty opłaty koncesyjnej

na skutek odwołania (...) *Sp. z o.o. w W.* od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 17 października 2018 r. Nr (...)

1. oddała odwołanie;
2. zasądza od (...) *Sp. z o.o. w W.* na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych) z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia SO Andrzej Turliński

Sygn. akt *XVII AmE 405/18*

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 października 2018 r. Nr (...) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (Prezes URE, pozwany) na podstawie art. 75 ust. 4a w związku z art. 2 § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2018 r. poz. 800, z późn. zm.) powoływanej dalej jako o.p. oraz art. 34 ust. 1 w związku z art., 30 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U. z 2018 r. poz. 755, 650, 685, 771, 1000, 1356, 1629 i 1637) powoływanej dalej jako Pe i w związku z § 4 ust 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja (Dz.U. z 1998 r. Nr 60, poz. 387 z późn. zm.) powoływanego dalej jako rozporządzenie oraz na podstawie art. 104 k.p.a. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 3 lipca 2018 r. przedsiębiorstwa (...) *Sp. z o.o. w W.* (powód) o stwierdzenie nadpłaty wniesionej opłaty koncesyjnej z tytułu koncesji na obrót paliwami ciekłymi udzielonej decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 13 maja 2012 r, Nr (...), w wysokości 137 535,00 zł oraz zwrot nadpłaty wraz z oprocentowaniem postanowił odmówić stwierdzenia nadpłaty.

Od ww. decyzji powód wniósł odwołanie zaskarżając ją w całości.

Zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie:

1. § 4 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja (Dz.U. z 1998 r. Nr 60 poz. 387 ze zm. dalej: „rozporządzenie w sprawie opłat”) poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że koncesjonariusz, który w roku poprzedzającym udzielenie nowej koncesji uzyskał przychód ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług) lub towarów w zakresie działalności objętej udzieloną koncesją, jest zobowiązany do wniesienia opłaty koncesyjnej w terminie określonym w § 4 ust. 2 rozporządzenia w sprawie opłat, także w przypadku, gdy przychód ten osiągnięty został z prowadzenia działalności gospodarczej objętej wygasłą koncesją z okresem obowiązywania bezpośrednio poprzedzającym okres obowiązywania nowej koncesji oraz był podstawą do obliczenia opłaty koncesyjnej uiszczonej na podstawie wygasłej koncesji, co skutkowało odmową ze strony pozwanego stwierdzenia na podstawie art. 75 § 4a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 800 ze zm., dalej” „o.p.”) nadpłaty opłaty koncesyjnej uiszczonej przez powoda, podczas gdy prawidłowa wykładnia § 4 ust. 3 rozporządzenia w sprawie opłat prowadzi do wniosku, że we wskazanym przypadku przepis ten nie ma zastosowania, a w konsekwencji uiszczona przez powoda w dniu 30 grudnia 2016 r. opłata jest nienależna i stanowi nadpłatę w rozumieniu art. 72 § 1 pkt 1 o.p.;

2. art. 7a § 1 k.p.a. poprzez brak jego zastosowania i rozstrzygnięcia wątpliwości co do treści § 4 ust 3 rozporządzenia w sprawie opłat na korzyść podmiotu, któremu ma zostać odebrane uprawnienie, podczas gdy zastosowanie wskazanej normy wymaga uznania, że dokonana przez powoda zapłata opłaty koncesyjnej na podstawie § 4 ust. 3 rozporządzenia w sprawie opłat jest nienależna i stanowi nadpłatę w rozumieniu art. 72 § 1 pkt 1 o.p..

Powód na podstawie art. 479⁴⁹ w zw. z art. 479⁵³ § 2 k.p.c. wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji w całości poprzez stwierdzenie zgodnie z wnioskiem powoda z dnia 3 lipca 2018 r. nadpłaty, w rozumieniu art. 72 § 1 pkt 1 o.p. oraz art. 72 § 2 pkt 1 o.p., kwoty 137.535 zł uiszczonej przez powoda w dniu 30 grudnia 2016 r., na którą składa się 93.738 zł tytułem zapłaty opłaty koncesyjnej, wnoszonej na podstawie § 4 ust. 2 i 3 rozporządzenia w sprawie opłat oraz 43.797 zł tytułem odsetek za zwłokę w zapłacie powyższej opłaty.

Powód wniósł o przeprowadzenie dowodu z dokumentów znajdujących się w aktach postępowania administracyjnego prowadzonego przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki przesłanych Sądowi na podstawie art. 479⁴⁸ § 1 k.p.c., obejmujących:

1. potwierdzenie przelewu z dnia 30 marca 2012 r, dokonanego przez (...) Sp. z o.o. na rzecz Prezesa URE (k 13 akt adm);
2. pismo Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 23 listopada 2016 r. - wezwanie do uiszczenia opłaty koncesyjnej za koncesję udzieloną w dniu 13 marca 2012 r. (k 14 akt adm.);
3. potwierdzenie przelewu z dnia 30 grudnia 2016 r. dokonanego przez (...) Sp. z o.o. na rzecz Prezesa URE wraz z formularzem Opłata z tytułu udzielonej koncesji za rok 2012 z dnia 29.12.2016 r. (k 15 akt adm.).

Powód wniósł również o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu odwołania podniósł, że pozwany dokonał błędnej wykładni § 4 ust. 3 rozporządzenia, co w konsekwencji spowodowało stwierdzenie braku podstaw do nadpłaty. Powód jednocześnie wskazał, że prawidłowa wykładnia wymienionej wyżej podstawy prawnej w rozporządzeniu w sprawie opłat, prowadzi do wniosku, że obowiązek uiszczenia opłaty koncesyjnej na podstawie wskazanego przepisu nie obejmuje sytuacji, w której w roku poprzedzającym udzielenie nowej koncesji koncesjonariusz (powód) uzyskał przychód ze sprzedaży produktów w

zakresie działalności objętej koncesją, jednak przychód ten osiągnięty został z prowadzenia działalności gospodarczej objętej wygasłą koncesją.

Ponadto powód podniósł, że opłata koncesyjna ustalona przez Prezesa URE w zaskarżonej decyzji stanowi opłatę nienależną, a potwierdzeniem tego jest w ocenie powoda wykładnia „literalna”, systemowa i funkcjonalna normy zawartej w § 4 ust. 3 rozporządzenia w sprawie opłat, stąd brak jest podstaw do jej uiszczenia.

Powód zarzucił również, że w przedmiotowej decyzji Prezes URE nie wziął pod uwagę zasady rozstrzygnięcia wątpliwości na korzyść podmiotu, któremu ma zostać odebrane uprawnienie, co w ocenie powoda stanowi o naruszeniu art. 7a § 1 k.p.a.

W odpowiedzi na odwołanie Prezes URE wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Wniósł również o przeprowadzenie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach administracyjnych sprawy przesłanych na podstawie art. 479⁽⁴⁸⁾ § 1 k.p.c. Sądowi przy piśmie z dnia 26 listopada 2018 r. – na okoliczność prawidłowości twierdzeń zawartych w zaskarżonej decyzji oraz przeprowadzenie dowodu z dokumentu tj. postanowienia Prezesa URE z dnia 10 stycznia 2019 r. Nr (...) na okoliczność sprostowania oczywistej omyłki – błędu pisarskiego.

Sąd Okręgowy w Warszawie ustalił następujący stan faktyczny.

Powód jest zorganizowany w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością co jednoznacznie wynika z przedłożonej wraz z odwołaniem Informacji z Krajowego rejestru Sądowego według stanu na dzień 08.06.2018 r. nr KRS (...) (k 17 akt sąd.). Również akta administracyjne nadesłane przez pozwanego wraz z odwołaniem dotyczą przedsiębiorcy (...) Spółki z o.o. Przy odpowiedzi na odwołanie Prezes URE nadesłał swoje postanowienie z dnia 10 stycznia 2019 r. nr (...), w którym sprostował z urzędu oczywistą omyłkę - błąd pisarski - popełniony w zaskarżonej decyzji, przez zastąpienie na jej stronach 1 i 2, za każdym razem, gdy przywołane było oznaczenie powodowego przedsiębiorstwa energetycznego, na oznaczenie w brzmieniu: (...) Sp. z o.o. Zatem prawidłowa nazwa powoda ma brzmienie: (...) Spółka z o.o.”

Decyzją z dnia 27 marca 2002 r. Nr (...) Prezes URE udzielił powodowi koncesji na obrót paliwami ciekłymi na okres od dnia 30 marca 2002 r. do dnia 30 marca 2012 r. (k. 17 – 21 akt adm.) .

Na wniosek, który wpłynął do Urzędu Regulacji Energetyki w dniu 23 listopada 2011 r.(vide uzasadnienie decyzji pozwanego z 13 marca 2012 r. k 24v. akt adm.) zostało wszczęte postępowanie w sprawie udzielenia (...) Sp. z o.o. w W. nowej koncesji na obrót paliwami ciekłymi. Pismo to zostało złożone przez powoda po terminie określonym w art. 39 ustawy Prawo energetyczne, a więc później niż na 18 miesięcy przed wygaśnięciem koncesji z 2002 r.

Decyzją z dnia 13 marca 2012 r. Nr (...) Prezes URE udzielił powodowi nowej koncesji na obrót paliwami ciekłymi na okres od dnia 31 marca 2012 r. do dnia 31 grudnia 2030 r. (k. 22 – 25v. akt adm.).

Powód nie uiszczył z tytułu koncesji z dnia 13 marca 2012 r. nr (...) opłaty koncesyjnej w ustawowym terminie 30 dni od dnia doręczenia mu tej koncesji.

Pismem z dnia 23 listopada 2016 r. (k. 41 akt adm.) Prezes URE wezwał powoda do wniesienia opłaty z tytułu udzielonej koncesji na obrót paliwami ciekłymi z dnia 13 marca 2012 r. Nr (...). Prezes URE wskazał jako podstawę prawną żądania treść § 4 ust. 2 i 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja (Dz.U. z 1998 r. Nr 60, poz. 387 z późn. zm.).

W dniu 30 grudnia 2016 r. powód dokonał zapłaty opłaty koncesyjnej, o której mowa w ww. wezwaniu łącznie w kwocie 137.535 zł (w tym odsetki za zwłokę w kwocie 43.797 zł). W tytule operacji przelewu powód podał nr koncesji, której dotyczyło wezwanie czyli (...) (k. 15 akt adm.).

W dniu 9 lipca 2018 r. do Urzędu Regulacji Energetyki wpłynął wniosek powoda z dnia 3 lipca 2018 r. (k. 1 – 5 akt adm.) o stwierdzenie nadpłaty w rozumieniu art. 72 § 1 pkt 1 oraz art. 72 § 2 pkt 1 o.p., kwoty 137.535 zł oraz o zwrot nadpłaty wraz z oprocentowaniem, o którym mowa w art. 78 § 1 o.p. w zw. z art. 78 § 3 pkt 3 o.p. i w związku z art. 77 § 1 pkt 2 o.p. na rachunek bankowy powoda.

W tak ustalonym stanie faktycznym sprawy Sąd zważył co następuje.

Odwołanie nie mogło być uwzględnione, gdyż wydana w sprawie decyzja okazała się prawidłowa.

Rozumowanie powoda sprowadza się do wyrażenia poglądu prawnego wywiedzonego z treści § 4 ust. 2 i 3 przywoływanego już wyżej, właściwego w sprawie rozporządzenia z 1998 r. Zdaniem powoda zapłata opłaty koncesyjnej za ostatni rok obowiązywania koncesji z 2002 r., której ważność kończyła się przez sam upływ czasu w dniu 30 marca 2012 r. obejmowała swoim skutkiem cały rok 2012. W konsekwencji nowa koncesja ważna od 31 marca 2012 r. została opłacona do końca tego roku. Z tego powodu uiszczenie w dniu 30 grudnia 2016 r., na żądanie pozwanego, opłaty koncesyjnej za korzystanie w 2012 r. z koncesji „nowej” – ważnej od 31 marca 2012 r. było świadczeniem nienależnym i dlatego podlega zwrotowi.

W ocenie Sądu przedstawione rozumowanie jest nieprawidłowe.

Należy przypomnieć, że coroczna opłata koncesyjna uiszczona przez powoda w dniu 30 marca 2013 r. była daniną publiczną za prawo do prowadzenia działalności koncesjonowanej na podstawie koncesji przyznanej decyzją pozwanego z dnia 27 marca 2002 r. na okres 10 lat, która to koncesja wygasła w 30 marca 2012 r. Obowiązek uiszczenia tej opłaty wynikał z faktu prowadzenia działalności koncesjonowanej w dniu 1 stycznia 2012 r. i znajdował swoją podstawę prawną w unormowaniu art. 34 ust. 1 p.e. Przepis ten stanowi, że przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja, wnoszą coroczne opłaty do budżetu państwa, obciążające koszty ich działalności. Z przywołanego unormowania w żaden sposób nie daje się wywieść, że przedsiębiorca, któremu udzielono dwóch koncesji może w danym roku zapłacić tylko jedną opłatę koncesyjną nawet w sytuacji, gdy przedmiot koncesji, rozumiany jako rodzaj działalności, jest w tych koncesjach taki sam. Tak też na ten temat wypowiedział się Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 26 czerwca 2019 r sygn. akt VII AGa 2250/18 (niepublikowanym). W związku z tym kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy miało to, że inne i nienakładające się na siebie były okresy czasu, w których istniały identyczne uprawnienia przyznane powodowi w koncesjach z dnia 27 marca 2002 r. i z dnia 13 marca 2012 r. Skoro zatem, w związku zakończeniem obowiązywania opłaconej opłatą coroczną koncesji z 2002 r., powodowi została przyznana w 2012 r. nowa koncesja to, zgodnie z unormowaniem art. 34 ust. 1 p.e., za tę koncesję powód miał obowiązek uiścić opłatę koncesyjną niezależnie od opłaty już poniesionej za prowadzenie w 2012 r. działalności koncesjonowanej na podstawie koncesji z 2002 r. Wymaga podkreślenia, że poza przypisaniem do konkretnej koncesji istotną cechą opłaty koncesyjnej określonej w art. 34 ust. 1 p.e. jest jej niepodzielność, z czym w praktyce wiąże się niemożność jej uiszczenia proporcjonalnie do okresu jej wykorzystania w danym roku. Wynika to z tego, że ekwiwalentem opłaty koncesyjnej jest samo uzyskanie koncesji, a nie czas jej faktycznego wykorzystania do prowadzenia działalności gospodarczej.

Analizowana opłata obliczana w sposób określony w § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 1998 r. wnoszona jest corocznie z góry za dany rok do dnia 31 marca każdego roku, o czym stanowi przepis § 4 ust.1 tego rozporządzenia. Konstrukcja płatności z góry oznacza oderwanie opłaty od długości czasu przeznaczanego w danym roku na jej wykorzystanie. Termin określony w przepisie § 4 ust. 1 rozporządzenia ma zastosowanie do koncesji, których okres ważności już biegnie. Natomiast zgodnie z przepisem § 4 ust. 3 w związku z przepisem § 4 ust. 2 rozporządzenia, w odniesieniu do nowej koncesji, udzielonej na wniosek przedsiębiorstwa energetycznego pierwsza opłata powinna być wniesiona w terminie 30 dni od dnia wydania tej koncesji, jeżeli w roku poprzedzającym udzielenie

koncesji przedsiębiorstwo uzyskało przychody ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług) lub towarów w zakresie działalności objętej tą koncesją. Hipotezy i dyspozycje ww. przepisów mają zastosowanie do sytuacji w jakiej znalazł się powód, z chwilą udzielenia mu nowej koncesji, w stosunku do wygasającej w dniu 30 marca 2012 r. Niesporne jest bowiem, że w 2012 r., to jest w roku poprzedzającym wydanie w dniu 13 marca 2012 r. nowej koncesji, powód uzyskał przychody ze sprzedaży produktów w oparciu o koncesję z 2003 r., która miała identyczny zakres przedmiotowy. Opłata na którą powołał się powód, uiszczona w dniu 30 marca 2012 r., dotyczyła koncesji z 2002r., która wygasła z końcem tego dnia.

W konsekwencji, wobec niewywiązania się skarżącego z obowiązku uiszczenia opłaty z tytułu przyznania w dniu 13 marca 2012 r. nowej koncesji, Prezes URE był uprawniony do żądania jej wniesienia wraz z odsetkami. Z tego powodu oba zarzuty odwołania były bezzasadne.

Należy podkreślić, że obowiązek uiszczenia opłaty koncesyjnej powstaje w każdym przypadku udzielenia nowej koncesji, a przywołane przez powoda przepisy nie nakładają na koncesjonariusza w jakiejkolwiek sytuacji obowiązku poniesienia dwóch opłat koncesyjnych za jedną udzieloną koncesję. Dodatkowo należy wskazać, że gdyby skarżący nie wystąpił o nową koncesję, to z chwilą wygaśnięcia dotychczas posiadanej musiałby zaprzestać prowadzenia działalności koncesjonowanej, w odniesieniu do której uiszczył w dniu 30 grudnia 2016 r. opłatę koncesyjną.

Już tylko na marginesie przedmiotowej sprawy należało zwrócić uwagę, że jedyną możliwością uniknięcia konieczności uzyskania kolejnej koncesji w miejsce wygasającej i poniesienia z tego tytułu opłaty koncesyjnej, było skorzystanie przez koncesjonariusza we właściwym czasie z unormowania art. 39 p.e., według którego przedsiębiorstwo energetyczne może złożyć wniosek przedłużenie ważności koncesji, nie później niż na 18 miesięcy przed jej wygaśnięciem. Pozytywna decyzja Prezesa URE co do takiego wniosku dotyczy przedłużenia koncesji „starej” i dlatego nie pociąga za sobą obowiązku wniesienia opłaty należnej od koncesji „nowej”. W rozpoznawanej sprawie powód nie skorzystał jednak z możliwości przedłużenia obowiązywania koncesji z 2002 r.

W tym stanie rzeczy odwołanie podlegało oddaleniu w oparciu o art. 479⁵³ § 1 kpc, gdyż Prezes URE w działając na podstawach prawnych wymienionych w zaskarżonej decyzji zasadnie odmówił powodowi stwierdzenia nadpłaty opłaty koncesyjnej za 2012 r. i odsetek za opóźnienie w uiszczeniu tej opłaty.

O kosztach procesu, który przegrał powód orzeczono na podstawie art. 98 i 99 § 1 i 3 kpc. Złożyły się na nie jedynie koszty zastępstwa prawnego pozwanego przez zawodowego pełnomocnika w minimalnej wysokości 720 zł - § 14 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 265).

Sędzia SO Andrzej Turliński